

Групова дискусия – Пазарджик 19 август

Участници – 8 души. От тях:

Мъже:

56г. Биолог, частен сектор; 49г. Учител, държавен сектор; 38г. Частен бизнес, аптекар; 30г. Инвалид, не правителствен сектор

Жени:

63г. Пенсионер, частен сектор; 45г. Безработна; 31г. Филолог, частна медия (ромски произход); 27г. Безработна

Още в началото трябва да се отбележи, че мнението на участниците в дискусията за дейността на общината е по-скоро положително. Оценката е, че въпреки влошеното състояние – закрити предприятия, липса на достатъчно финансиране и т.н. постепенно се открива алтернативно финансиране по различни програми и проекти, което променя макар и бавно облика на града. Заслугата се приписва на местната общинска администрация и специално настоящия кмет. Ето защо последния общински мандат участниците определиха като “потръгване” в положителна посока. Това определяше и цялостното им отношение по повдигнатите теми.

Проблеми на населеното място и алтернативи за разрешаването им.

Като проблеми на град Пазарджик предварителното проучване бе очертало хигиената на града, здравеопазването и интеграцията на ромското малцинство.

Интервюираните отчитат, че по време на мандата на настоящия кмет по отношение чистотата на града са постигнати успехи. Проведени са конкурси и са сключени договори с фирми, които поддържат състоянието на града на добро ниво. Въпреки това има райони на града, в които хигиената е лоша, където се отглеждат домашни животни и т.н. Контейнери за боклук няма навсякъде, голяма част от поставените кошчета са откраднати. В града се развива активно строителство като не се поддържа чистота от строителните фирми. Отвъд конкретните подробности, обобщението е, че по отношение чистота на града има поне три фактора, влияещи в отрицателна посока.

1. Първият са параметрите на договорите с фирмите изпълнителки. Те не са известни на широката общественост и следователно е невъзможно осъществяването на граждански контрол върху изпълнението. Не на последно място мнението е, че и самите общински власти не осъществяват последващ контрол върху фирмите изпълнителки.

2. Вторият е свързан с изпълнението на въпросните договори и от страна на общината. И по-конкретно – доколко са налице средства за осъществяването на тази дейност. Мнението е, че търгове се провеждат, но в крайна сметка няма достатъчно финансово осигуряване и фирмите изпълнителки не могат да осъществят поетите ангажименти.

3. Третият фактор е свързан с ниската култура на самите граждани и неспособността им да поддържат добра хигиена. Проблемът има множество аспекти – от неспособност да се поддържа добра хигиена в общите части на жилищата, през хигиената на междублоковите пространства, замърсяването на улици, паркове, градинки, до липсата на гражданска култура на самоконтрол или осъществяване на контрол над другите.

Не на последно място липсата на подобна гражданска култура се свързва и с липсата на санкции от страна на държавата – общината не санкционира нарушителите. Върху този факт се поставя много силен акцент – участниците се обединяват около мнението, че държавен контрол изобщо липсва. Промяната изисква както постепенно създаване на хигиенни навици (още от училище), така и строг контрол и санкции.

Гражданско участие в решаване на проблемите, отношение към НПО

Случаите, в които гражданите се организират за някакво действие са редки и са свързани не толкова с готовност или съществуващи навици за гражданска активност, а с нарушени интереси. Като пример бе даден случай, в който градинка в близост до голям магазин (Ставропол), е трябвало да се реституира на частно лице. До тогава тя не е поддържана, но в тази ситуация хората от квартала се активизират, ограждат градинката и я благоустрояват.

Като една от основните причини хората да остават пасивни (след липсата на изградени граждански навици) се посочва лошото икономическо състояние. То влияе по множество линии. Една голяма част от населението на града през последните години идва от околни малки населени места и селата. Те активно отглеждат домашни

животни в крайните квартали, където живеят. Това влошава хигиената. На второ място част от това население няма изградени навици за поддържане на чистота “извън частното си пространство” (а понякога дори и в него).

Не на последно по значение място лошото икономическо положение прави хората пасивни по отношение на обществени проблеми и въпроси. Интересът на този тип хора е насочен основно към проблемите на собственото им ежедневие: “Когато имаш да решаваш проблеми от типа какво ще ядеш днес или утре едва ли ти се занимава с проблеми на общината. Още повече, че хората приемат въпроси като чистотата на населеното място именно като проблем и задължение на общината, а не като личен ангажимент и отговорност”.

Като варианти за решаване на проблемите в такава ситуация се приема именно строгото санкциониране на нарушители от такъв тип – “Нужни са ред и санкции, доброволни неща няма.” Друг изход – особено когато става въпрос за население от ромски произход – е създаването на така наречените “смесени блокове”, в които роми и българи живеят заедно. Като пример бе даден кв. Изток в града, където един до друг има блок със смесено население и блок населен само от българи. Мнението на участниците бе, че в смесения блок съществува много по-добро ниво на хигиена и се поддържа много по-добре. Вероятно това се дължи на взаимен контрол, вероятно и постепенно се изграждат навици.

Именно липсата на изградени навици и готовност за проява на гражданска активност е най-големия проблем, а тези навици, според интервюираните, трябва да се изграждат още от училище чрез включване на децата в такъв тип инициативи. Един от участниците, преподавател, даде пример със случай в който в тяхното училище са изградили градинка (преди две години) с участието на децата. В резултат децата са пазили и поддържали градинката и в последствие – участието и приобщаването към процеса на изграждане ги е направило чувствителни и внимателни.

Ако отидем отвъд проблемите на хигиената и благоустройството можем да направим следните **обобщения** относно гражданската активност и ролята на НПО:

Участниците поставят силен акцент върху липсата на навици и чувствителност у самите граждани. Това означава както липса на критерии за отговорно поведение, така и липса на критичност към поведението на останалите.

Липса на култура за обществено участие и активност. Проблемите се приемат като проблеми на общинската власт. Активността се свързва с първите години на промяната (1990 година). В последствие ентузиазма отстъпва място на гражданска апатия, днес хората са затворени в своето частно пространство.

Проблемът следователно изисква по-строг контрол от страна на държавните институции. Контрол понастоящем не съществува. Необходимо е именно чрез завишени изисквания и постоянни санкции да се създава гражданска отговорност.

Тук е мястото на НПО и на структури с гражданско участие. Като подобен пример за Пазарджик бяха посочени създадените “Екопатрули” и отряди “Синя Зона” (следящи за паркирането в града). Като нови структури обаче те все още се оценяват като бездействащи и с ниска ефективност.

Мястото на НПО се вижда още и по линия организиране на гражданите за ефективни действия. Мнението е, че въпреки общата пасивност, има и хора, които биха откликнали на смислени инициативи. А когато гражданите участват в подобна инициатива и тя има успех това ще създаде постепенно култура на участие и активизъм. Понастоящем има случаи, в които гражданите се самоорганизират, но ако те завършат с провал, а често индивидуалната активност е обречена на провал, това води по нататъшен отказ от участие (“няма смисъл”).

Мястото на НПО се търси и по линия намиране на алтернативно финансиране по важни за града проекти. Мнението обаче е, че понастоящем съществуващите НПО в града са много тясно специализирани – основно работа с тесни целеви групи (малцинства, инвалиди и др.под.) Мнението е, че това е логично, защото колкото по-конкретна и ясна е целта на едно НПО, толкова по-големи са шансовете за успех. Има обаче поредица от други дейности в рамките на общината (напр. екология, битови проблеми), по които НПО могат да търсят финансиране и гражданска активност и участие.

Според участниците НПО могат да подпомогнат гражданите и в осъществяване на граждански контрол над дейността на общината. При това по поредица от различни аспекти – от това как се определят данъци и такси до това как те се използват. Контрол е необходим и над сключваните договори от страна на общината с фирми изпълнителки по редица проекти касаещи инфраструктура и благоустройство. Контрол тук е необходим както по отношение провеждане на конкурсите, параметри на сключваните договори, изпълнение на задълженията по договорите – както от страна

на фирмите, така и от страна на общината. Участниците поставиха силен акцент върху необходимостта от периодична отчетност от страна на общината за дейността ѝ.

За включването на гражданите в подобни инициативи е необходима активна медийна кампания. Именно местните медийни канали (телевизии, радио, преса) се мислят като най-ефективни. На второ място, за да бъдат заинтригувани гражданите, според участниците е необходимо ясно да им бъде показан техния личен интерес от съответната инициатива – “ние ще подсигурием пари, а вашето участие ще доведе до този резултат”.

Местни избори

Участниците имаха ясна представа за предстоящите избори, както и за вече заявените кандидатури. Мнението им за дейността на досегашната управа – в това число и кмет – бе позитивно и според тях наличните положителни промени биха довели до преизбиране на кмета.